משוכה או תלויה [א]פחות מג' אין צריך להביא קורה אחרת ג' צריך להביא קורה אחרת [ב]רשב"ג אומר פחות מד' אין צריך להביא קורה אחרת ד' צריך להביא קורה אחרת מאי לאו משוכה מבחוץ ותלויה מבפנים לא אידי ואידי מבפנים משוכה מרוח אחת ותלויה משתי רוחות [ג]מהו דתימא מרוח אחת אמרינן לבוד משתי רוחות לא אמרינן לבוד קמ"ל רב אשי אמר משוכה והיא תלויה והיכי דמי [ד]כגון שנעץ שתי יתידות עקומות על שני כותלי מבוי שאין בגובהן ג' ואין בעקמומיתן ג' מהו דתימא או [ה]לבוד אמרינן או חבוט אמרינן לבוד וחבוט לא אמרינן קמ"ל תני ר' זכאי קמיה דר' יוחנן בין לחיים ותחת הקורה נידון ככרמלית אמר ליה [ו]פוק תני לברא אמר אביי מסתברא מילתיה דר' יוחנן תחת הקורה אבל בין לחיין אסור ורבא אמר [ז]בין לחיים נמי מותר אמר רבא מנא אמינא לה [ח]דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני רה"ר ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו ואביי התם בגבוה ג' אמר אביי מנא אמינא לה [ט]דאמר רב חמא בר גוריא אמר רב תוך הפתח צריך לחי אחר להתירו וכי תימא דאית ביה ד' על ד' והאמר רב חנין[י] בר רבא אמר רב תוך הפתח אע"פ שאין בו ד' על ד' צריך לחי אחר להתירו ורבא [כ]התם דפתוח לכרמלית אבל לרה"ר מאי שרי [ל]יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא אין [מ]מצא מין את מינו [נ]וניעור א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ואת לא תסברא דבין לחיין אסור והאמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן מבוי שרצפו בלחיין פחות פחות מד' באנו למחלוקת רשב"ג ורבנן לרשב"ג דאמר אמרינן לבוד משתמש עד חודו הפנימי של לחי הפנימי לרבנן דאמרי לא אמרינן לבוד משתמש עד חודו הפנימי של חיצון אבל בין לחיין דכולי עלמא אסור ורבא התם נמי דפתוח לכרמלית אבל לרה"ר מאי שרי יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא אין מצא מין את מינו וניעור

רב

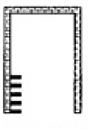

רש"י

משוכה. משמע רחוקה היא מן הכתלים: **או תלויה.** שאין ראשיה מונחים על גבי הכתלים אלא תלויה באויר שקצרה משתי רוחותיה וכגון שנעץ קנה כל שהוא באמצע פתח המבוי ונתן על גבו את הקורה כזה: רבן שמעון סבירא ליה בכל דוכתא פחות מד' כלבוד דמי: **משוכה מבחוץ.** שנמשכה לחוץ רשות הרבים כגון הא בעיין לעיל [ח:] דשתי יתידות: **תלויה מבפנים.** שקצרה משתי רוחות ואינה מגעת לכתלים אלא נתלית באויר ואמרינן לבוד להאריך ראשיה: **אידי ואידי מבפנים.** ותרוייהו בקורה קצרה עסקינן: **משוכה מרוח אחת.** ראשה אחד על הכותל וראשה השני אינו מגיע לכותל שכנגדו: **רב אשי אמר.** משום ב' רוחות לא איצטריכא ליה דכיון דתנא משוכה מרוח אחת הוא הדין משתי רוחות אלא הכא קתני משוכה והיא תלויה שקצרה היא מהגיע לכתלים ועוד שתלויה היא למעלה מגובה כותלי המבוי: **והיכי דמי כגון שנעץ שתי יתידות עקומות על גבי ב' כותלי מבוי.** ועקמימותיהן נוטות זו כלפי זו להיותן סניף להאריך הקורה משני צדיה כשתנתן עליהם והם עצמם אינם ראויות להכשר קורה שאין בהן רוחב טפח כשיעור הכשר קורה דמתניתין: **ואין בעקמומיתן שלשה.** ואיכא למימר לבוד מראשי הקורה ולכתלים ואין בגובהן של יתידות ממעל לכתלים שלשה טפחים דאי הוה בגובהן שלשה טפחים הוה מיפסלא דקורה על גבי כתלים בעינן אבל השתא בפחות משלשה אמרינן חבוט השפל כאילו מונחת על הכותל: **לבוד.** לשון סניף להאריך ובלע"ז אפש"ט: **נידון ככרמלית.** ואסור לטלטל שם: **מסתברא מילתיה דרבי יוחנן.** דלאמר פוק תני לברא אלא מותר הוא אתחת קורה קאמר ליה דקסבר חודו החיצון יורד וסותם: **אבל בין לחיים.** במבוי שאין שם קורה מודה דאסור: **מקום שאין בו ד' על ד'.** עומד בין רשות הרבים לרשות היחיד הואיל וליכא מקום חשוב לאו רשות באנפי נפשיה הוא ובטיל להכא ולהכא והיינו מקום פטור: **לכתף עליו.** משאות: **ובלבד שלא יחליפו.** דלא לימרו דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד ואתי למישרי הוצאה בשבת. ובין לחיים נמי אפילו חשבת ליה מקום בפני עצמו בטל להכא ולהכא ושרי: **בגבוה שלשה.** דמינכרא אבל בין לחיים דלא מינכרא דוכתא אי שריית לטלטל התם אתי להחליף ולאפוקי לרשות הרבים: **תוך הפתח.** כגון מבוי שיש פלימין רחבים לפתחו מכאן ומכאן והן הן לחיים שלו צריך להעמיד לחי אחר מבחוץ אם ירצה להשתמש בין הפלימין: **דאית ביה ארבעה.** ברוחב הפלימין במשך המבוי דכל ד' רשות באנפי נפשיה היא וכרמלית היא ומדרבנן אסורה: **לכרמלית.** לבקעה דשייך ומצטרף למינו שחולה לו: **יציבא.** אזרחי: **מלא.** כרמלית שבין לחיים שלא היה בו שיעור כרמלית: **את מינו.** שחולה לו: **וניעור.** נתחזק על ידי מינו וניעור משנתו שהיה כמתלה בטל אצל שאינו מינו. ודוגמתו בבכורות (ד' כב.) טומאה שבטלה וחזרה וניעורה: אבל פתוח לרשות הרבים שלא זה מינו ולא זה מינו ולכאן ולכאן בטלה: **ואת לא תסברא דבין לחיים.** לר' יוחנן אסור: **והאמר ר' יוחנן מבוי שרצפו בלחיים.** במשך המבוי מראשו ועד סופו בשתים ושלש אמות: **בפחות מארבעה.** שאין בין לחי ללחי ד' אבל יש ביניהן ג': **באנו למחלוקת רבן שמעון ורבנן.** דאיפלגו לעיל במשלשה ועד ד' אי אמרינן לבוד או לא מאותו מחלוקת אנו למדין שאף בהכשר מבוי זה יש מחלוקת ביניהן. ורבי יוחנן לא מפרש מילתיה והשתא קא מפרש רב הונא בריה דרב יהושע דעל כרחיך הא דקאמר רבי יוחנן דשייכא פלוגתא דרבן שמעון ורבנן הכא לא משכחת לה אלא בתשמיש שכנגד הלחיים דלרבן שמעון הוו כולהו כחד לחי ואין משתמש במבוי אלא עד חודו הפנימי של לחי הפנימי אבל משם ולחוץ הוי בין לחיים ואסור ולרבנן לא הוי כחד לחי וכלחי החילון משתרי מבוי ומותר להשתמש בכל המבוי עד חודו הפנימי של חילון דכנגד חילון למודיה הוי בין לחיים. אלמא לרבי יוחנן בין לחיים אסור דאי בין לחיים לרבי יוחנן מותר מאי שייכא פלוגתייהו דרבן שמעון ורבנן להכא בין לא הוו כולהו כחד בין הוו כולהו כחד כנגד כולם הוא משתמש:

רב

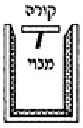

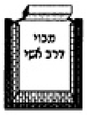

תוספות

שאין בגובהן שלשה. ואם תאמר והא אמר בסוף פרק הישן (סוכה ד' כב.) דכי יש ברחבו טפח אמר חבוט ורמי אפילו ביותר מג' וקורה דרחבה טפח נימא נמי חבוט ורמי אפילו גבוה מג' ובלאו הכי קשה אמאי לא שריא אפילו ביותר מג' כיון דקורה תוך עשרים וי"ל דהכא בעינן קורה על גבי מבוי וביותר מג' לא הוי היכר תדע דהא משוכה מבחוץ אפילו בפחות מג' לא אמרינן לבוד: **תוך הפתח צריך לחי אחר להתירו.** לאו משום דנחשב כמבוי בפני עצמו דאין מבוי ניתר בלחי וקורה אלא אם כן ארכו יתר על רחבו ובתים וחצירות פתוחין לתוכו: **ורבא התם הוא דפתוח לכרמלית.** ואם תאמר בפרק קמא דשבת (ד' ו.) גבי אחרים אומרים אסקופה משמשת שתי רשויות פתח פתוח כלפנים פתח נעול כלחוץ ופריך(ג) מהא דאמר רב צריך לחי אחר להתירו ומשני הכא באסקופת מבוי עסקינן ואמאי לא משני התם דפתוחה לכרמלית והוא דאחרים בפתוח לרה"ר וי"ל דאי בפתוח לרה"ר כיון דאין בו ארבעה(מ) על ארבעה הוי מקום פטור ואפילו פתח נעול נמי כלפנים ותדע דלאביי נמי לוקמא בגובה שלשה דהוי מקום פטור כדאמרינן לעיל אלא משום דאם כן אפילו נעול נמי: **לרשב"ג דאמר לבוד משתמש עד חודו הפנימי.** זו אינו מדברי רבי יוחנן דהא רב אשי מפרשה בע"א ואם תאמר אם כן מאי פריך לרבא הוא יפרש דפליגי שרצפו בלחיים רחבים ארבעה(מ) דרבא מודה לעיל ברחבים ארבעה(מ) דאסור ואפילו באין רחבים ד' פליגי ומשכחת פלוגתא דרשב"ג אומר לבוד והרי בין כולם יש ד' ואסור להשתמש כנגדו ולרבנן דאמרי לא אמרינן לבוד משתמש עד חודו החיצון של לחי החיצון וי"ל(נ) כיון דכשאין כ"א ב' לחיים ובכל א' משהו ושניהם לצופים בפחות מד' לא משכחת פלוגתייהו דרשב"ג ורבנן ולא משכחת פלוגתייהו אלא כשיש ד' הוה ליה לרבי יוחנן לפרושי במילתיה בהדיא מבוי שרצפו בלחיים בפחות מד' (ס)במשך ד' אע"ג דרב אשי מוקי לה במשך ד' אמות כיון שאמר ר' יוחנן מבוי שרצפו הוי כאילו פירש בהדיא ד' אמות דמשך מבוי ד' אמות:

ולרשב"ג

מסורת הש"ס

א) [לקמן יד.], ב) [לקמן יד. טז: עי. יז: סוכה כב.], ג) [סוכה טז:], ד) [בערוך ערך גד ב' גרים גוד], ה) שבת ח: לקמן עו. פה: פו. קא:, ו) שבת ט., ז) [בשבת ליתא רב חמא בר גוריא], ח) [יומא יא: ב"ק מב.], ט) ע"ז עג. בכורות כב. כג., י) [עי' רש"י בע"ז עג. בד"ה אלא האריך לפרש מלה זו], כ) בס"א: בסוכה, ל) [שבת ט.], מ) [גלי"ל ארבעה], נ) וכ"ה דה"מ לשיטת דרבא סבר משך מבוי כד' וכן הוה מצי לאוקמא פלוגתא בצרלפ' עד סוף המבוי לרשב"ג דאמר לבוד לא הוי גרלה מכפנים [מ"י], ס) גי' רש"ל במשך ד' או ברחבים ד',

גליון הש"ס

גמ' א"ל פוק תני לברא. שבת דף קו ע"א בילה דף יב ע"ב יומא דף מג ע"ב:

לעזי רש"י

אפש"ט [אפוש"ט].
תוספת.

מוסף רש"י

פוק תני לברא. דטעות הוא (סנהדרין סב.). מקום שאין בו ד' על ד'. רוחב ועומד בין רה"י לרה"ר, ויש לו היכר כגון גבוה מן הארץ ג', ואילו היה רוחב ד' היה נקרא רשות לעצמו והוי כרמלית ואסור לכאן ולכאן, אבל עכשיו נקרא מקום פטור ומותר לכאן ולכאן לכתף עליו משאוי שלהן (לקמן עו.). ובלבד שלא יחליפו. דרבנן היא, דאילו מיגזא ליכא, דבעינן עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו, והכא עקירה מרה"י גמורה והנחה למקום פטור, ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"ר גמורה (שם). תוך הפתח. של מבוי דהיינו רחב האסקופה (שבת ט.). צריך לחי אחר להתירו. שהלחי שמתיר את המבוי שתמיה נגד האסקופה וזקוף עליה, ויקסבר אסור להשתמש נגד הלחי אלא מחודו הפנימי ולפנים הוי היכר המחיצה (שם). מצא מין את מינו וניעור. כלומר נתחזק ונתוסף איסורו, ולשון ניעור כאדם אשר יעור משנתו, כמו הניעור בלילה, וכל היכא דתנא מצא מין את מינו וניעור היינו פירושה, ויש שמפרשין וניעור נועד מתורתו לאסור ונדבק בחבירו ונתחזק, ולפ"ז נועד מיבעי ליה (ע"ז עג.).

עין משפט נר מצוה

נב א ב מיי' פי"ז מהל' שבת הלכה כד טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף [כא] כה:

נג ג ד מיי' שם הלכה יא סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סי' שסה סעיף ד:

רבינו חננאל

משוכה או תלויה פחות מג' אין צריך קורה אחרת. ג' צריך קורה אחרת. רשב"ג אומר אם יש ביניהן ארבעה צריך קורה אחרת. ואמרינן מאי משוכה לאו משוכה חוץ למבוי ונתנה ע"ג יתידות כי האי גוונא, וקתני דאם הקורה נתונה בפחות משלשה אין צריך קורה אחרת, ומותר לטלטל(ו) במבוי. ומשני רבא לא, אידי ואידי בין משוכה בין תלויה מבפנים של מבוי היא, מיהו משוכה מרוח אחת, כגון שנתן קורה ע"ג המבוי ויוצאה מכותל זה ואינה נוגעת בכותל שכנגדה במבוי, פחות מג' טפחים כלבוד דמי וכאילו ע"ג שני הכתלים היא נתונה ואין צריך קורה אחרת וכו'. תלויה, כגון שזו הקורה תלויה באמצע מבוי ואינה נתונה לא בכותל זה ולא בכותל זה, אם היא בפחות מג' טפחים מיכן ומיכן אין צריך קורה אחרת, וקמ"ל דאמרינן לבוד מב' רוחות. רב אשי אמר משוכה והיא תלויה היכי דמי כגון שנעץ ב' יתדות עקומות. כגון עקמומית של אגמון. שאין בגובהן שלשה ולא בעקמימותו שלשה, ותלה הקורה בחבל ביניהן והיא תלויה ומשוכה, כלומר רחוקה מב' כותלי המבוי. וקמ"ל דאמרינן גוד אסיק מחיצתה מן הקורה ולמעלה, ותוב אמרינן חבוט רמי ביתדות כדי להראות כאילו נתפשטה עקמומית להשוותן לקורה כדי שתהיה הקורה על שני הכתלים. וקיי"ל כרבא דהא רב אשי דהוא בתרא פתרן למתניתא דא כוותיה. כיון דאמר רבא בין הקורה ובין הלחיים מותר להשתמש, א"ל רב (אשי דהוא)[א] הונא בריה דרב יהושע ואת לא תסברא דבין לחיים אסור, והא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מבוי שרצפו בלחיים פחות פחות מד', פי' כותל של מבוי בכל משך פחות מד' טפחים מרחיב בעובי הכותל כשיעור טפח ונראה לחי, וכן מושך בענין הזה רוב אורכו של מבוי. וא"ר יוחנן בכה"ג באנו למחלוקת רשב"ג ורבנן, שחולקין (דהא) [בהא] דתניא היה קורה משוכה או תלויה פחות מג' א"צ קורה אחרת כו', עד כ"ע בין לחיים אסור. ושני (רבה) [רבא] כמבוי שפתוח לכרמלית משום דמצא מין את מינו וניעור, אבל אם היה פתוח לרה"ר מותר.

[א] נראה דשיבוש הוא וכן ליתא בספרי ר"ח לעיל ח: שהעתיק הגמ' כאן, והמגיה כד"ו לא נחית לזה במש"כ שאולי גי' אחרת היתה לו כאן.